

Statenfractie GroenLinks
De heer T.W. Ludwig
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Mogelijk zwaar vervuilde grond gebruikt in Brabant

Geachte heer Ludwig,

Bij brief van 5 maart 2021, ingekomen op 5 maart 2021, heeft u namens de GroenLinks fractie schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Is het college van Gedeputeerde Staten op de hoogte van het onderzoek van Tauw, en dat in Brabant mogelijk zwaar vervuilde grond is gebruikt bij werkzaamheden van Rijkswaterstaat?

Antwoord: Ja. Wij hebben kennisgenomen van de resultaten van het in opdracht van Rijkswaterstaat door Tauw verrichte onderzoek, zoals gepresenteerd in het rapport: "Inventariserend onderzoek Thermisch Gereinigde Grond in Rijkswaterstaatwerken, 29 mei 2019".

2. Kan GS een overzicht geven welke trajecten dit zijn, en per traject aangeven waar precies de grond is gebruikt en wat de mogelijke risico's zijn?

Antwoord: Door Rijkswaterstaat is een overzicht gemaakt van projecten waarin er mogelijk thermisch gereinigde grond (TGG) is toegepast. Op basis van dit overzicht heeft Tauw een inventariserend onderzoek uitgevoerd. In het kader van het onderzoek is per Rijkswaterstaat-project nagegaan of er daadwerkelijk TGG is toegepast. Waar aan de orde, is getracht de hoeveelheid en de condities waaronder de TGG is toegepast in beeld te krijgen. Of er bij de beschouwde projecten daadwerkelijk sprake is van effecten en wat de risico's zijn, is op basis van het rapport niet te zeggen.

Datum

30 maart 2021

Ons kenmerk

C2278037/4856322

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

J.D. (Dirk) van der Kroef

J. Ditters

Telefoon

(06) 52 79 41 73

(06) 52 78 35 01

Email

dvdkroef@brabant.nl

jditters@brabant.nl

Bijlage(n)

-

Van de in het rapport beschouwde locaties liggen er 10 in de provincie Noord-Brabant:

- A2 Rondweg Den Bosch;
- A2 Ombouw Randweg Eindhoven;
- A4 Omlegging Halsteren;
- A4 Omlegging Steenbergen;
- A50 Knooppunt Paalgraven;
- A50 Nistelrode;
- A58 omlegging Etten-Leur;
- A16/A58 Knooppunt Princeville;
- A16/A17 Knooppunt Klaverpolder;
- A50 gedeelte Veghel.

Van andere projecten die niet bij Rijkswaterstaat in beheer zijn, en derhalve in het rapport niet beschouwd, liggen er 3 in de provincie Noord-Brabant:

- Waterschap Rivierenland, Noordwaard (ruimte voor de rivier);
- Waterschap Brabantse Delta, Overdiepse polder (ruimte voor de rivier);
- ProRail, HSL Zuid spoorbrug de Mark.

Voor alle hiervoor genoemde projecten is de provincie geen bevoegd gezag en heeft er door of namens de provincie geen toezicht op eventuele toepassing van TGG plaatsgevonden. Deze toezichtrol ligt vanuit het Besluit bodemkwaliteit bij de betreffende gemeente(n).

3. In het onderzoek is op basis van een risicoanalyse een top-5 gemaakt waar de meeste risico's voor mens en milieu zijn. In deze top-5 staan twee locaties in Brabant, namelijk bij de omlegging A2 rondweg Den Bosch, waar de grond voor een deel in oppervlaktewater is gebracht. Op nummer 1 staat de A4 omlegging Steenbergen. Daar zijn grote risico's omdat de grondwaterstand hoog is, en er een grote hoeveelheid TGG is gebruikt van ATM Moerdijk. Hoe zijn Gedeputeerde Staten van dit onderzoek op de hoogte gesteld? Is er overleg geweest met staatssecretaris van Veldhoven?

Antwoord: Via de brief van de Staatsecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van 14 april 2020 aan de Tweede Kamer hebben wij kennisgenomen van het feit dat Rijkswaterstaat vanuit haar zorgplicht, te beginnen met de top 5 locaties, heeft besloten om risico-gestuurd controle onderzoek te doen. Daarbij worden ter plaatste metingen uitgevoerd. De betreffende top 5 is op basis van een Multi-Criteria Analyse (MCA) opgesteld. Of er eventueel civieltechnische en/of milieueffecten op kunnen treden is afhankelijk van een aantal factoren. Met de MCA is een ranking tussen de projecten onderling aangebracht waarbij de kans op het optreden van effecten is geprioriteerd. Of genoemde effecten ook daadwerkelijk optreden, kan alleen worden bepaald door middel van veldonderzoek ter plekke. Er heeft ter zake geen overleg met de staatssecretaris plaatsgevonden.

Datum

30 maart 2021

Ons kenmerk

C2278037/4856322

Indien de uitkomsten van het onderzoek daar reden toe geven zal de provincie nagaan of er van ons uit noodzaak bestaat tot het nemen van actie(s) en/of er aanleiding bestaat om in overleg met de staatssecretaris te treden.

Datum

30 maart 2021

Ons kenmerk

C2278037/4856322

4. Welke milieuonderzoeken worden nu bij de A2 en A4 uitgevoerd? Wanneer kunnen we de resultaten van deze aangekondigde onderzoeken verwachten? Klopt het dat het onderzoek pas volgend jaar gereed is? Wat zijn de mogelijke effecten voor de omgeving?

Antwoord: Het controleonderzoek rond de top-5 locaties is gestart. Bij alle top-5 locaties is een eerste meetronde uitgevoerd waarbij grond- en oppervlaktewatermonsters zijn geanalyseerd. Een rapportage daarover is nog niet gereed. Om onderbouwde conclusies te kunnen trekken is een langere meetreeks nodig. De planning van Rijkswaterstaat is dat het onderzoek in het eerste kwartaal van 2022 gereed is. Op basis van de meetresultaten bij de top-5 locaties wordt vastgesteld of het noodzakelijk is om het onderzoek al dan niet uit te breiden.

5. In de uitzending van EenVandaag van 2 maart 2021 [2] stelde Joop Harmsen, milieuchemicus, dat overheden niet moeten wachten op de nadere onderzoeken maar dat er nu al maatregelen getroffen moeten worden. Hij stelt dat overheden er vanuit moeten gaan dat er dezelfde mate van vervuiling is als in Bunschoten. Deelt het college van Gedeputeerde Staten de mening van dhr. Harmsen? Zo ja, welke voorzorgsmaatregelen zijn of worden getroffen?

Antwoord: Nee. Het nader onderzoek is juist bedoeld om inzicht te krijgen in de vraag of er sprake is van eventueel optredende effecten. Pas als er op basis van beoordeling van de daaruit te verkrijgen resultaten aanleiding toe is, kunnen gerichte maatregelen worden beschouwd.

In de contracten die door de provincie voor de uitvoering van werken worden aanbesteed, wordt nadrukkelijk en zorgvuldig aandacht besteed aan de controle van de inzet van secundaire bouwstoffen.

6. Is de omgeving op de hoogte gesteld van de mogelijke risico's? Zo nee, is het college bereid om dat alsnog, en zo spoedig mogelijk, te doen?

Antwoord: Het betreft hier projecten waarvoor de provincie geen opdrachtgever of bevoegd gezag is. Wij zien daarom geen rol voor de provincie in de communicatie naar de omgeving.

De projecten A2 en A4 zijn gerealiseerd onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat. Wij achten het dan ook logisch dat eventuele communicatie vanuit Rijkswaterstaat wordt opgezet. Wij zullen Rijkswaterstaat verzoeken om de omgeving van de projecten waarbij TGG is toegepast hierover te informeren.

Datum

30 maart 2021

Ons kenmerk

C2278037/4856322

7. Wanneer worden de andere locaties in Brabant onderzocht waar TGG is gebruikt en een mogelijke verontreiniging wordt verwacht?

Antwoord: Op dit moment zijn ons geen concrete voornemens bij Rijkswaterstaat bekend om de andere Brabantse locaties te gaan onderzoeken. Op basis van de onderzoeksresultaten bij de top 5 locaties wordt vastgesteld of het noodzakelijk is om het onderzoek al dan niet uit te breiden.

8. Wat zijn de financiële consequenties als blijkt dat de grond gesaneerd moet worden? En wie is (financieel) verantwoordelijk als blijkt dat ook de omliggende omgeving gereinigd dient te worden?

Antwoord: Over financiële consequenties valt op dit moment geen indicatie te geven. Dit zal uit de lopende onderzoeken moeten blijken. De kosten komen niet ten laste van de provincie.

9. Een van de bedrijven waar de vervuilde grond niet goed was gereinigd was ATM Moerdijk. Is de TGG vanuit dit bedrijf nu wel veilig? Vinden er extra controles plaats? Klopt het dat Thermische reiniging niet alle vervuiling uit de grond haalt, zoals zware metalen? Hoe wordt dit dan wel gezuiverd?

Antwoord: TGG wordt onder productcertificaat geleverd. Dit is een verklaring om aan te tonen dat het aan de milieuhygiënische normen van het Besluit bodemkwaliteit voldoet. Naar aanleiding van de discussie over de kwaliteit van eerder toegepaste TGG is, onder regie van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en in overleg met een aantal betrokken bevoegde gezagen en omgevingsdiensten, een aangepast toetsingskader tot stand gekomen. Daarnaast zijn door Afvalstoffen Terminal Moerdijk (ATM) enkele procesaanpassingen doorgevoerd. Zowel de TGG die voor als na deze aanpassing van het productieproces is verkregen, is (nogmaals) onderzocht en beoordeeld aan de hand van het nieuwe toetsingskader. Uit de resultaten hiervan blijkt dat alle TGG onder specifieke voorwaarden kan en mag worden toegepast. Via het proces van thermische reiniging kunnen geen zware metalen uit verontreinigde grond verwijderd worden. Partijen verontreinigde grond met te hoge gehalten aan zware metalen worden ofwel niet thermisch gereinigd ofwel ondergaan nog een extra reinigungsstap. Deze aanvullende bewerking kan niet door ATM zelf uitgevoerd worden. ATM heeft daarom maatregelen getroffen om te voorkomen dat dusdanige partijen door haar worden ingenomen.

10. Is de provincie bereid om in de toekomst alleen TGG te gebruiken als er vóóraf bemonstering van de grond heeft plaatsgevonden, zodat helder is dat de grond die gebruikt wordt schoon en veilig is?

Antwoord: In de infrastructurele projecten die in opdracht van de provincie worden uitgevoerd worden ook (secundaire) grondstoffen toegepast. De contracten die met de uitvoerende partij(en) afgesloten worden bevatten ook bepalingen met betrekking tot de kwaliteit van deze (secundaire) bouwstoffen. De onderzoeken naar de kwaliteit worden uitgevoerd overeenkomstig de frequenties en normeringen die daarvoor al bestaan. Voor de uitvoering van de controles wordt namens de provincie de betreffende omgevingsdienst of een extern gecertificeerd deskundig bureau ingeschakeld.

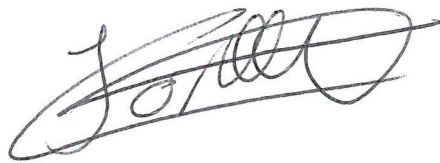
Datum

30 maart 2021

Ons kenmerk

C2278037/4856322

Overeenkomstig het door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant genomen besluit,
namens deze,

I.A.H.M. Cortenbach,
programmamanager Milieu en Energie

(In verband met de corona-maatregelen is deze brief, na vaststelling door het college,
digitaal door
de verantwoordelijk programmamanager ondertekend)